Ayizo

L'**ayizo** (o **gbe, ayizo**)[1] és una llengua gbe que parlen els ayizos[2] que viuen als departaments d'Atlantique i de Mono, al sud de Benín. El seu codi 639-3 és **ayb** i el seu codi al glottolog és **ayiz1245**.[3]

Ayizo	
Altres noms	*Ayizo*, *Ayizo-Gbe*, *Hyzo*
Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
227.000 (ethnologue)[1] 313.000 (joshuaproject)[2] principalment a departaments d'Atlantique i de Mono	
Parlat a	Benín
Autòcton de	Atlantique, Kouffo i Zou
Classificació lingüística	
Níger-Congo Atlantic-Congo Volta-Congo Benue-Congo Llengües kwa Llengües kwa orientals Llengües gbes **Gbe, Ayizo**	
Codis	
ISO 639-3	ayb (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=ayb)
SIL	ayb
Glottolog	ayiz1245 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/ayiz1245)
Ethnologue.com	ayb (http://www.ethnologue.com/language/ayb)
IETF	ayb

Contingut

Població i Situació geogràfica
Família lingüística
Dialectes
Sociolingüística, estatus i ús de la llengua
Bibliografia
Referències

Població i Situació geogràfica

El 2006 hi havia 227.000 parlants de la llengua gbe, ayizo.[1] Segons el joshuaproject n'hi ha 313.000.[2]

Els ayizos tenen el seu territori als departaments Atlantique i Mono de Benín.

Segons el mapa lingüistic de Benín de l'ethnologue, hi ha tres territoris de parla gbe, Ayizo. Els dos situats més a l'oest estan al límit entre els departaments de Mono i Atlantique, just a l'est del llac Ahémé i el tercer, molt més extens, està situat entre aquest llac i el llac Nokoué, a l'est, zona que ocupa gran part de l'interior del departament Atlantique, entre les ciutats de Cotonou i Ouidah, al sud i el bosc de Ko i el bosc de Djigbe, al nord. Allada és la ciutat principal d'aquest territori.[4]

Els tres territoris són continuats però el situat més al sud-oest el comparteixen amb els fon, amb els gbesis i amb els xweles, i el segon, situat a la zona contínua al nord el comparteixen amb els gbesis. Els ayizos tenen com a veïns els xwles occidentals, els fon i els xweles al sud; els wemes i els tofins, a l'est; els fon, al nord; i els cis, els saxwes i els xweles a l'oest.[4]

Família lingüística

El gbe, ayizo és una llengua kwa, família lingüística que forma part de les llengües Benué-Congo. Concretament, segons l'ethnologue, forma part del grup lingüístic de les llengües gbes.[5] Segons l'ethnologue, hi ha 21 llengües gbe: l'Aguna, l'ewe, el gbe, ci, el gbe, xwla oriental, el gbe, gbesi, el gbe,

kotafon, el gbe, saxwe, el gbe, waci, el gbe, xwela occidental, el gbe, xwela, el kpessi, sis llengües aja (aja, gbe, ayizo, gbe, defi, gbe, tofin, gbe, weme i gun), dues llengües fons (fon i gbe, maxi) i la llengua gen, considerada l'única llengua mina.[5] Segons el glottolog, és una de les llengües gbes orientals juntament amb el gbe, gbesi; el gbe, defi; el gbe, xwla oriental; el fon; el gbe, ci; el gun; el gbe, kotafon; el gbe, maxi; el gbe, saxwe; el gbe, tofin; el gbe, weme; el gbe, xwla occidental; el wudu i el gbe, xwela.[3]

Dialectes

Els dialectes del gbe, ayizo són l'ayizo-kobe, l'ayizo-seto, l'ayizo-tori i el kadagbe.[3] Segons l'ethnologue, és molt semblant al fon.

Sociolingüística, estatus i ús de la llengua

El gbe, ayizo és una llengua vigorosa (EGIDS 6a): Tot i que no està estandarditzada és parlada per persones de totes les generacions a la llar i en l'àmbit social i la seva situació és sostenible.[6] Els ayizos també parlen la llengua fon. L'ayizo s'escriu en alfabet llatí.[1]

Bibliografia

- Hatfield, Deborah H. and McHenry, Michael M. 2011. *A sociolinguistic survey of the Gbe language communities of Benin and Togo, Volume 2: Ayizo language area*. (SIL Electronic Survey Reports 2011-014.) SIL International. 35pp. (http://www.sil.org/resources/publications/entry/41566) Sociolingüística.
- Kluge, Angela. 2011. *A sociolinguistic survey of the Gbe language communities of Benin and Togo: Gbe language family overview*. SIL Electronic Survey Reports 2011-012. 1-21. (http://www.language-archives.org/item/oai:sil.org:41567) Comparativa
- Gbeto, Flavien. 2006. *Esquisse de la tonologie synchronique du Ayizɔ d'Allada, dialecte gbe du Sud-Bénin*. A: *Journal of African Languages and Linguistics* mº 27. pp. 29-52. Fonologia

Referències

1. «Gbe, Ayizo, a language of Benin (http://www.ethnologue.com/language/ayb)». ethnologue. [Consulta: 15 febrer 2015].
2. «Language: Gbe, Ayizo (http://joshuaproject.net/languages/ayb)». joshuaproject. [Consulta: 15 febrer 2015].
3. «Language: Gbe, Ayizo (http://glottolog.org/resource/languoid/id/ayiz1245)». glottolog. [Consulta: 15 febrer 2015].
4. «Mapa lingüístic de Benín. Els ayizos són el número 42 (http://www.ethnologue.com/map/BJ)». ethnologue. [Consulta: 14 febrer 2015].
5. «Gbe (http://www.ethnologue.com/subgroups/gbe)». ethnologue. [Consulta: 5 febrer 2015].
6. «Ayizo Gbe in the Language Cloud (http://www.ethnologue.com/cloud/ayb)» (en anglès). ethnologue. [Consulta: 14 febrer 2015].

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Ayizo&oldid=23798050»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 16 juny 2020 a les 20:39.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.